

7-mavzu. CorelDraw dasturi o'ziga xos xususiyatlari va uning imkoniyatlari

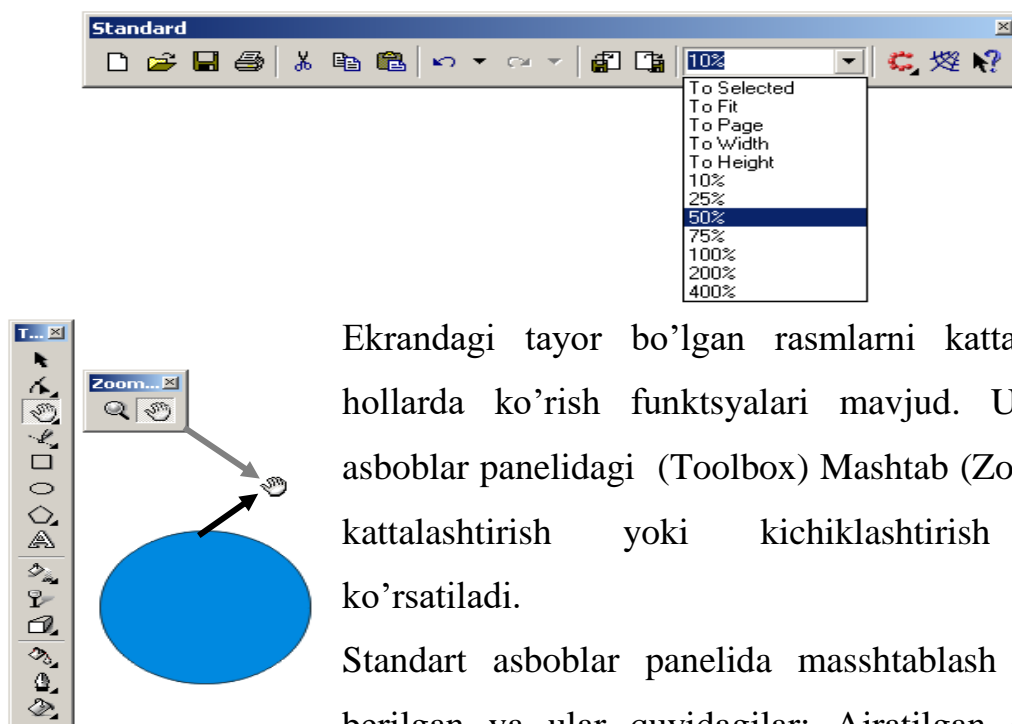
Reja.

1. Ekranni masshtablash.
2. Sahifa parametrlari.
3. Hujjatni xotiraga saqlash.

Ekranda tasvirlash

Vektor grafikasi muharrirlarida ekranda (ishchi maydonda) qanday tasvirlar bo'lsa bosmadan shu ko'rinishda chiqariladi. Ekrandagi ishchi oynada tayor bo'lgan tasvirlarni ko'rish uchun menuning Ko'rish (View) dan foydalaniladi. Dasturda besh xilda ko'rinishda ko'rish mumkin.: Oddiy konturli (Simple Wireframe), Konturli (Wireframe), Chernovoy (Draft), Normal (Normal), Yaxsh (Enhanced). Agarda hech biri tanlanmasa u holda normal (Normal) holatini komputer uzi tanlaydi.

Ekranni masshtablash

Ekrandagi tayor bo'lgan rasmlarni katta va kichik hollarda ko'rish funktsyalari mavjud. Uning uchun asboblardagi (Toolbox) Mashtab (Zoom) tanlanib kattalashtirish yoki kichiklashtirish parametri ko'rsatiladi.

Standart asboblardagi panelida masshtablash parametrlari berilgan va ular quyidagilar: Ajratilgan obyektlar (To Selected), hamma obyektlar (To Fit), Sahifa (To Page), Sahifa eni bo'yicha (To

Width), Sahifa boyi boyicha (To Height), 10%, 25%, 50%, 75%, 100%, 200%, 400% ga masshtablashga bo'ladi.

Ekrandagi tasvirlar kattalashtirilganda hujjatdagi ko'rinmaydigan obyektlar bilan ishlashga to'g'ri kelib qoladi u holda shu obyektlarni siljitishga to'g'ri keladi. Buning uchun quyidagi ikkita imkoniyatlardan foydalanilsa bo'ladi:

1. vertikal va gorizontal silzitgishlardan.
2. Maxsus asbob Panoramadan (Pan). Bu holda ekrandagi kursor qo'l shaklini oladi va obyektни hoqlagan tomonga silzitatish mumkin.

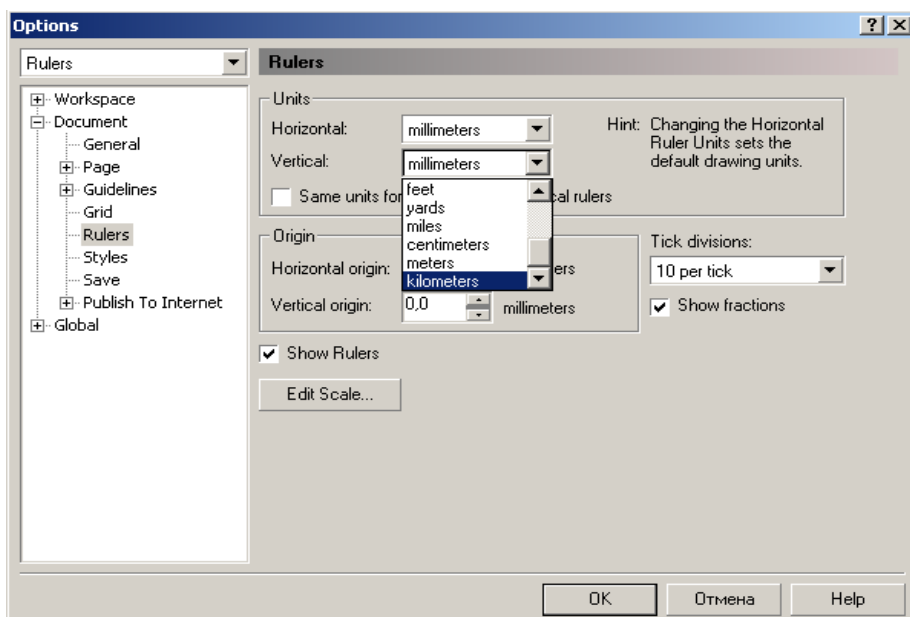
Chizgish

Chizgish ekranda ko'rinib turadi agarda u yoq bo'lsa menuning Ko'rish (View) tanlanib Chizgish (Rulers) buyrug'i ishga tushirish kerak bo'ladi, ekinchi marta bu amal bajarilsa ekrandan chizgish olib tashlanadi.

Chizgishni ekranning hoqlagan joyoga qo'yish mumkin. Bu uchun <Shift> tugmasi bilan birgalikda sichqoncha bilan olib hoqlagan joyga qoysa bo'ladi. Agarda <Shift> tugmasi bilan birgalikda chizgishga ekki marta sichqoncha bilan chertilsa avvalgi holiga qaytariladi.

Agarda <Shift> tugmasisiz ekki marta chertilsa u holda chizgishning (Rulers) Parametrlari (Options) ekranda nomaion boladi.

CorelDRAW dasturidagi chizgish har xil ulchob birliklarida beriladi Ulchov birliklari (Units) qoyidagilar iborat:

- inches (dyumlar), 1 (engliz) dyumi 24,5 mm teng;
- millimeters (millimetrlar);
- picas; points (pikalar), 1 pika 12 punktga teng;
- points (punktlar), 1 punkt 1/72 engiz dyumiga teng (24,5 mm);
- pixels (pixellar), nisbiy ulchov birlik (absolyut qiymatga ega emas);
- ciceros; didots (tsitsero), 1 tsitsero 12 punktga teng;
- didots (Dido punktlari), 1 Dido punkti 1/72 farang dyumiga teng (27,06 mm);

- feet (futlar), 1 fut 304,8 mm ga teng;
- yards (yardlar), 1 yard 914,4 mm ga teng;
- miles (milar), 1 mil 1609 m ga teng;
- centimeters (santimetrlar);
- meters (metrlar);
- kilometers (kilometrlar).

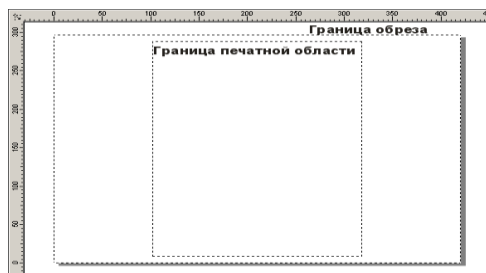
ujjatning umumiy ish maydoni 45 x 45 metrga teng. Bu esa dasturdan ko'rgazmalar va katta hajmli obyektlar bilan ishlaganda juda qol keladi

Sahifalarning parametrlari

Ekrandagi hujjatning sahifa formati to'g'riturtburchak shaklidagi ko'rinishda bo'ladi. Agarda sahifa formatini o'zgartirmoqchi bo'lsangiz Свойства (Property Bar) foydalansa bo'ladi.

Agarda Kitob (Portrait) tanlansangiz hujjatning boyi buyicha ko'rinishda , Albom (Landscape)ni tanlasangiz hujjatning eni buyicha ko'rinishda sahifalaydi.

Yoqaridagi sahifalashninig o'lchamlarni bosmadan chiqariladigan payttagi bilan shalkashtirmaslik kerak.

Agar tayor bo'lgan hujjatni bosmadan chiqarmoqchi bo'lsangiz menuning Ko'rish (View) tanlanib bosmaga chiqishi kerak bo'lgan maydon tanlanadi (Printable Area), va ekranda shtrix shiziqlar bilan bosmaga chiqadigan maydon chegaralangan bo'ladi.

Hujjatlarni xotiraga saqlash

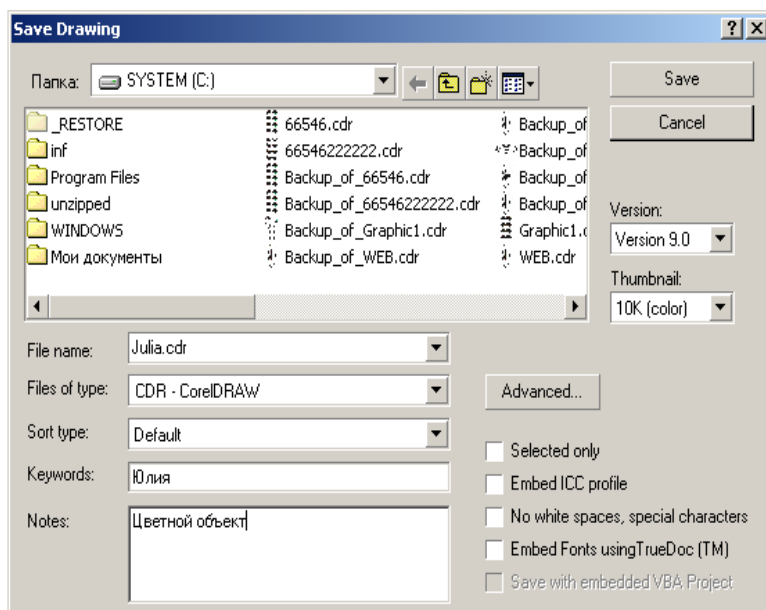
CorelDRAW dasturida hujjatlarni xotiraga bir-nechta usul bilan saqlash mumkin.

Menuning Fayl (File) va Saqlash (Save) buyrug'i yordamida joriy hujjatni joriy jildga saqlaydi. Bu amal asboblari panelidagi maxsus tugma yordamida ham amalga oshiriladi.

Сохранить как ... (Save As) buyrug'i esa joriy hujjatni boshqa nom va boshqa jildga va boshqacha formatda saqlash imkoniyatini beradi. Bu amalni bajarilganda va yangi hujjatni xotiraga saqlaganda ekranga Tasvirni saqlash (Save Drawing) ni beradi.

- Versiya (Version) ruyhatidan CorelDRAW dasturining avvalgi variantlaridan birini yoki yangi variantini tanlab hujjatni mos formatda xotiraga saqlaydi.

Faqat dasturning eski variantlarida hujjatlarni saqlaganda bir nechta parametrlar yoqalib ketishini esta tutish lozim.

- Thumbnail ruyhatida xotiraga saqlashning bir-nechta variantlarini beradi: hujjatlarni o'lchamini bir qancha kichik qilib berish ham mumkin, faqat keyinchalik fayllarni qidirganda qiyinchilik tug'diradi. 1K (mono), 2K (mono), 4K (color), 8K (color) oq-qora yoki rangli tasvirlarni har xil sifatda xotiraga saqlasa bo'ladi. Agarda hech biri tanlanmagan bo'lsa, u holda maksimal sifatli tasvirli hujjat xotiraga saqlanadi.

- Selected only (Faqat tanlangan obyektlar) tanlanganda yangi faylga ajratilgan obyektlar saqlanadi, shu bilan birga boshqa faylga obyektning alohida qismini ham saqlash mumkin.

- ICC profile (ICC profilini joylashtirish) hujjatdagi ranglarni boshqarish. Dastur faqat CPT CDR, TIFF, JPEG, PICT va EPS formatli fayllar bilan ishlaganda ishlaydi.

- No white spaces, special characters (Bosh joy va maxsus belgilar) belgisi hujjatni xotiraga saqlaganda bo'sh joy tagini chizish bilan , maxsus belgilarni Web standartidagi belgilar bilan almashtiradi.

- Embed Fonts using TrueDoc (Shriftlarni TrueDocdan foydalanib yozish) hujjatda TrueDoc texnologiyasini foydalangani haqida malumot beriladi.

- Keywords (kalit so'zlar) va Notes (Tushuncha berish) hujjatlarni tez topish uchun ularga tushintirish so'zlari yoziladi.

- Advanced tugmasi... (Quchimcha) ekranga Save (saqlash) dialog oynasini va Options (parametrlar), parametrlari o'rnatilgan bo'ladi.

- Save presentation exchange (Boshqa redaktorlar formatlida saqlash) CMX formatda ishlaydigan boshqa redaktorlarda faylni ochish. Buni ishga tushirganda faylning o'lchami katta bo'ladi.

Nazorat savollari.

1. Hujjatni ochish qanday amalga oshiriladi?
2. Tasvir masshtabi nima?
3. Chizg'ich nima, undan nima maqsadda foydalanamiz?
4. Yaratilgan hujjatni saqlash qanday amalga oshiriladi?